

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน

ราชบัณฑิตยสถาน ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ รด ๐๐๐๑/๘๑๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๖ กำหนดให้มีเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของราชบัณฑิตยสถาน และปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของสภาราชบัณฑิต โดยมีนางสาวทรงสรค์ นิลกำแหง รองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน เป็นผู้รักษาราชการแทน เลขาธิการราชบัณฑิตยสถานมาตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงปัจจุบัน

นายปรีชา ช่างขวัญยืน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ตำแหน่ง ศาสตราจารย์ ระดับ ๑๐ สังกัดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ยื่นความจำนงขอโอนมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน โดย ก.พ. ได้เทียบคุณสมบัติแล้วมีมติว่า หากราชบัณฑิตยสถานจะรับโอนก็ให้รับโอนได้ แต่กระบวนการของนายปรีชาฯ ยุติเพียงเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแจ้งมติ ก.พ. ให้ราชบัณฑิตยสถานทราบ โดยนายกรัฐมนตรีผู้อำนวยการสั่งบรรจุยังไม่ได้สั่งการให้รับโอน

ต่อมา อ.ก.พ. กระทรวงของราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายและมอบอำนาจจากนายกรัฐมนตรีให้บังคับบัญชาราชบัณฑิตยสถานเป็นประธาน ได้มีมติให้ดำเนินการแต่งตั้งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานด้วยวิธีการสรรหาและคัดเลือก ซึ่งนางสาวทรงสรค์ฯ สมัครเพียงคนเดียว ส่วนนายปรีชาฯ ก็ได้รับทราบประกาศรับสมัครและได้รับหนังสือแจ้งจากรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมืองให้มาสมัครด้วย แต่ก็ไม่ได้มาสมัคร กระบวนการสรรหาและคัดเลือกได้ดำเนินการไปเป็นที่ยุติเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยนางสาวทรงสรค์ฯ ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหาและคัดเลือกด้วยมติเอกฉันท์ รองนายกรัฐมนตรีในฐานะบังคับบัญชาราชบัณฑิตยสถานรับทราบผลการสรรหาและคัดเลือก แต่ยังไม่ได้ดำเนินการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

นายปรีชาฯ ได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน จึงขอให้ศาลมีคำสั่ง ดังนี้

- (๑) เรียกค่าเสียหายจากราชบัณฑิตยสถาน ๑ ล้านบาท
- (๒) เรียกค่าเสียหายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ๑ ล้านบาท
- (๓) ขอให้เพิกถอนประกาศสรรหาเพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน
- (๔) ขอบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษา โดยขอให้ศาลสั่งระงับการดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหาเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานและเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๕) ขอให้ศาลสั่งให้ราชบัณฑิตยสถานรับโอนนายปรีชาฯ

ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำขอบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาไว้พิจารณา เนื่องจากศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายในการสรรหาเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานที่ถูกฟ้องคดีดำเนินการอยู่นั้นไม่มีผลกระทบและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

ราชบัณฑิตยสถานเห็นว่า กระบวนการสรรหาและคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานได้ดำเนินไปตามคำสั่งของผู้มีอำนาจ และได้ดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอนที่ ก.พ. กำหนดทุกประการ จึงควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน แต่รองนายกรัฐมนตรีในฐานะบังคับบัญชาราชบัณฑิตยสถาน ยังมีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้ง และให้ราชบัณฑิตยสถานหรือคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว ราชบัณฑิตยสถานจึงขอหารือว่า คณะรัฐมนตรีสามารถดำเนินการแต่งตั้งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานต่อไปได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่ากรณีมีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณา ๓ ประเด็น คือ

(๑) การสรรหาเพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานชอบแล้วหรือไม่

(๒) ราชบัณฑิตยสถานจะต้องรับโอนนายปรีชาฯ หรือไม่

(๓) ในระหว่างมีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลปกครอง จะมีการดำเนินการแต่งตั้งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานต่อไปได้หรือไม่

โดยที่ประเด็นที่หนึ่ง และประเด็นที่สอง ได้มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลปกครอง คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงไม่อาจให้ความเห็นในเรื่องดังกล่าวได้ตามข้อ ๙ (๑)^๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

สำหรับในประเด็นที่สาม ทว่า หากมีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน จะทำให้กระบวนการในการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานสามารถดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ นั้น เห็นว่ากระบวนการในการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ

^๑ ข้อ ๙ กรรมการกฤษฎีกาจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

ฯลฯ

ฯลฯ

ทั้งนี้ เว้นแต่จะเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือมีคำสั่งเป็นการภายในให้พิจารณา

ราชบัณฑิตยสถานเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๒ (๓)^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กล่าวคือ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุและให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งต้องดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ การที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ก็หาเป็นเหตุทำให้กระบวนการที่ต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายในการบรรจุและแต่งตั้งถูกระทบกระเทือนไปด้วยแต่อย่างใดไม่ เว้นแต่ศาลจะสั่งใช้มาตรการชั่วคราวบังคับให้ชะลอการดำเนินการไว้ก่อน แต่ในกรณีนี้ปรากฏว่าศาลปกครองกลางก็ได้มีคำสั่งไม่รับคำขอบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาไว้พิจารณา โดยศาลเห็นว่าการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายในการสรรหาเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานที่ถูกฟ้องคดีดำเนินการอยู่นั้นไม่มีผลกระทบและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาจึงเห็นว่า รัฐมนตรีเจ้าสังกัดสามารถดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ของตนต่อไปได้

ลงชื่อ พรทิพย์ จਾਲะ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๖

^๒ มาตรา ๕๒ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ดำเนินการตามมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ หรือ มาตรา ๖๖ แล้วแต่กรณี และให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวงแต่อยู่ในบังคับของรัฐมนตรี หรือในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

ในการเสนอเพื่อแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งให้รายงานความสมควร พร้อมทั้งเหตุผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดไปด้วย